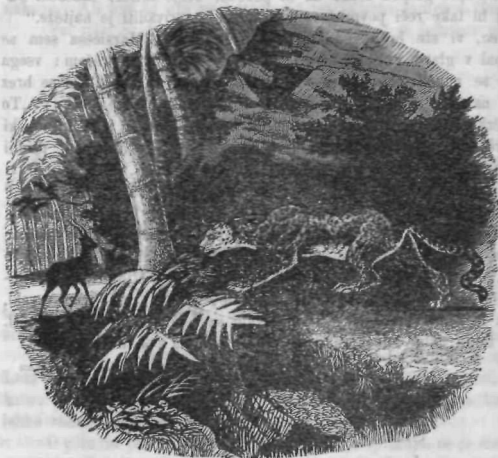

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Iz daljnih pasov svetá.

Ako se ozremo po južnej polovici Azije, vzlasti po Vzhodnej Indiji, kolika različnost se razprostre našim očem! Tu se razvija pred nami najčvrstejše, najbolj velikansko in najčudnejše rastlinsko življenje, katero tacega pogleda ne navajenega prebivalca

srednjegorskih krajev mora vneti, da vse to občuduje iz vsega srca. Tu se odpre našim očem tolika bujnost rastlinstva, da gledé na raznovrstnost in obilost rastlin Vzhodne Indije ne prekosí nobena dežela na svetu. Po golem skalovji vije se vedno zeleneča lavorika, katere zelene veje so imeli užé Grki in Rimljani za podobo častí in slave; zemljo palmovih gozdov pokriva kakor najlepša preproga živo-zeleno práprotje v raznoličnih podobah. A ne samo rastlinje, nego tudi raznovrstnost in obilost živali in kopanín kaže nam Vzhodno Indijo kakor nekak poseben svet rajske lepote. Ondu v gozdnej golfini se pasó lepe vitke gazelice; pač si človek lepših in živáhnejših živali misliti ne more. Kako tencega in lehkega trupla so! Kako skočne in urne! Njih lepoto, nežnost in veselost popisati ní mogoče. Da-si so gazele krotke, miroljubne in bistrourne živali, vender so zeló boječe ter bežé pred najmanjšo nevarnostjo, kakor bi jih vihar nesel. Najrajše živé v družbi, ter objestno poskakujejo in skačejo v šali druga čez drugo. Samec nosi na glavi lepe kakor lira ukrivljene rogove. Kadar se jih po več skupaj pase, postavijo si jedno na stražo, katera z bistrim očesom pazi na okolo, ne bi li jim od kodí pretíla kaka nevarnost. In če je njeno oko ugledalo, ali tenko uho zaslišalo kaj nevarnega, takój to obznani, in naglo zbežé vse, kakor bi jih vihar popihal. Zaradi ljubkega vedenja in krasnih oči opevali so užé pevci jutrovih dežel v svojih nebrojnih pesnih te lepe in gíbične živali. Indijancem je bila neka vrst gazel užé od nekaj sveta žival. Ostro je bilo prepovedeno od teh živali

meso uživati, ter samo njih malikovalskim duhovnom Braminom in knezom dopuščeno. Gazele lovijo najrajše z leopardom, ki je zelo potuhnena, zvita, hudobna in krvoločna zver. Posebno tako imenovani gepard (*Felis jubata*), ki je podoben lepo pegastej mački, izurjen je v lovu na gazele. Tega zvitega leoparda si indijski knezi takó ukroté, da jim je ubogljiv kakor kak pes, ter ga potem brez vse nevarnosti naložé na voziček, ko ga so poprej uklenili in mu preko glave potegnili čepo, da ne vidi. Tako pripravljenega vzemo s seboj na lov. Kadar ugledajo družbo gazel kakih 200—300 korakov daleč, izpusté geparda, ki se kakor mačka tiho priplazi do 50 korakov pasočim se gazelam. V gostem grmorju skrit, preži na svoj plén. Potem se zakadi kakor blisek iz svojega zatišja in v treh do štirih drznih skokih ima užé gazelo v svojih ostrih, grozovitih krempljih. Ko jej izsréblje gorko tekočo kri, izpusti svoj plén, da-si je to zoper navado teh krvoločnih divjih zverí, in zadovoljen je, ako se mu dadó kosti uplénjene živali.

Ivan T.

Razne stvari.

Drobtine.

(Deželske barve avstrijsko-ogerske monarhije.) Česka, Poljska, Tirolska, Hrvatska in Kotorska: belorudeča. Dunajskega in Briksenskega mesta: rudeče bela. Štiriska: belo-zelena. Moravska: zlato-rudeče-modra. Ogerska: rudeče-belo-zelena. Slavonška: modro-belo-zelena. Sibirjska (erdeljska): modro-rudeče-zlata. Slezijska: belo-zlato-črna. Koroška: zlato-rudeče-bela. Kranjska in Dobrovniška (Raguza): belo-modra. Galicijska: modro-rudeče-zlata. Lodomerijska: modro-belo-rudeča. Salcburška: zlato-rudeče-bela. Gorenje Avstrijska, Ilirska, Dalmatinska in Furlanska: modro-zlata. Dolenje Avstrijska: rudeče-zlato-bela. Tridrentinska in Bregenska: belo-črna. Predarelska: belo-črna. Tržaška (mesto Trst): zlato-rudeče-belo-črna. Istriška: modro-rudeče-zlata.

(Največja cvetlica na svetu) razstavljená je v botaničnem vrtu v Berlinu. Domovina tej cvetlici je véliki sundski otok Sumatra v Aziji. Imé tej velikanskej cvetlici je „*Rafflesia Arnoldi*“ ter meri razcvetena tri metre

v obodu (periferiji) in je sedem kilogramov težka. To orjaško cvetlico je našel 1819. leta guverner Thomas Raffles sprehajajoč se po nekem gozdu z botanikom dr. Jos. Arnoldom, od katerih dveh gospodov je dobila tudi imé. Posebne važnosti je ta cvetlica še zaradi tega, ker v svojem cvetnem zvončku nabere do deset litrov vode, ter je po tem takem tudi izvrstna shramba za vodo. („Slov. Narod.“)

Uganke.

- 1) Iz katere puške nihče ne strelja?
  - 2) Največ listov dobi, a nikdar mu nihče ne piše.
  - 3) S čim se ljudje najbolj jezé?
  - 4) Kdaj gledajo ribe skozi okno?
  - 5) Iz katerega kozarca se nobeden človek ne napije?
  - 6) Rumena mačka pred Bogom se joka; kaj je to?
  - 7) Česa je dosti v cerkvi, da-si ní treba?
- (Odgonetke uganek v prihodnjem listu.)

Odgonetke uganek v 8. „Vrtčevem“ listu.

1. Jezdec na konji; 2. Ključ; 3. Zrak (vzduh); 4. Temá; 5. Kožo; 6. Besedica „in“;
7. Polž.